

prima instanță - (Judecătoria Soroca) G. Mîra

instanța de apel - (Curtea de Apel Bălți) I. Grosu, A. Corcenco, A. Ciobanu

DECIZIE

11 ianuarie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței,
judecători

Valentina Clevadi
Ion Druță
Dumitru Mardari

examinând recursul declarat de Nicolae Galușca,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Larisa Vlas împotriva lui Nicolae Galușca și Tamara Cazacu, intervenienți accesorii Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei Soroca, cu privire la înlăturarea obstacolelor, evacuare și compensarea cheltuielilor de judecată și acțiunea reconvențională înaintată de Nicolae Galușca împotriva Larisei Vlas, intervenienți accesorii notarul public Radu Iulian și Primăria satului Zastînca, cu privire la recunoașterea nulității contractului de donație, anularea actului de retragere a vizei de reședință și partajarea averii succesoriale,

împotriva încheierii Curții de Apel Bălți din 01 decembrie 2016, prin care a fost respinsă cererea privind repunerea în termen a apelului și restituită cererea de apel a lui Nicolae Galușca ca depusă tardiv,

c o n s t a t ă:

La 20 iunie 2014 Larisa Vlas a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Nicolae Galușca, prin care a solicitat transmiterea terenului cu nr. cadastral 7866110.113, a construcției cu nr. cadastral 7866110.113.02 și a construcției cu nr. cadastral 7866110.113.03, situate în s. Zastînca, r-nul Soroca, care îi aparțin cu drept de proprietate, evacuarea lui Nicolae Galușca împreună cu membrii familiei Tamara Cazacu, Nicolae Galușca și Nicoleta Galușca și compensarea cheltuielilor de judecată.

La 27 aprilie 2015 Nicolae Galușca a înaintat acțiune reconvențională împotriva Larisei Vlas, intervenient accesoriu notarul public Radu Iulian și Primăria s. Zastînca, solicitând recunoașterea dreptului de proprietate asupra casei de locuit cu toate anexele, precum și asupra loturilor de pământ aferente și a loturilor de pământ

arabil, care au aparținut părinților lui Constantin Galușca și Clavdia Galușca, recunoașterea faptului acceptării succesiunii de către Nicolae Galușca asupra patrimoniului rămas după decesul lui Constantin Galușca, recunoașterea nulității contractului de donație întocmit de Clavdia Galușca pe numele Larisei Vlas la 13 noiembrie 2013 asupra terenului cu nr. cadastral 7866110.113, construcției cu nr. cadastral 7866110.113.01, construcției cu nr. cadastral 7866110.113.02 și construcției cu nr. cadastral 7866110.113.03, anularea actului de retragere a vizei de reședință din casa amplasată în s. Zastînca, r-nul Soroca și a actelor de proprietate înregistrate la OCT Soroca în baza contractului de donație din 13 noiembrie 2103. (vol. I, f.d. 128-130)

Ulterior, la 24 august 2015, Larisa Vlas și-a modificat pretențiile din cererea de chemare în judecată, înaintând pretenții și către concubina pârâtului Nicolae Galușca, Tamara Cazacu, prin care a solicitat obligarea lui Nicolae Galușca și Tamara Cazacu să înlăture obstacolele în folosirea bunurilor imobile - terenul cu nr. cadastral 7866110.113, construcția cu nr. cadastral 7866110.113.01, construcția cu nr. cadastral 7866110.113.02 și construcția cu nr. cadastral 7866110.113.03, situate în s. Zastînca, r-nul Soroca, care îi aparțin cu drept de proprietate, evacuarea pârâților Nicolae Galușca și Tamara Cazacu împreună cu membrii familiei lor, fără acordarea altui spațiu locativ și compensarea cheltuielilor de judecată. (vol. I, f.d. 153)

Prin încheierea Judecătoriei Soroca din 06 noiembrie 2015, având în vedere că pârâții Nicolae Galușca și Tamara Cazacu au copii minori, iar o eventuală hotărâre judecătorească ar putea să influențeze drepturile copiilor, instanța de judecată a atras în proces, în calitate de intervenient accesoriu de partea pârâților, Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei Soroca, care reprezintă autoritatea tutelară. (vol. I, f.d. 216)

La 18 ianuarie 2016, în cadrul ședinței de judecată, Nicolae Galușcă a depus cerere reconvențională suplimentară, prin care a solicitat partajarea averii rămase după decesul soților Constantin Galușca și Clavdia Galușca între succesorii Nicolae Galușca și Larisa Vlas, atribuind din masa succesorală lui Nicolae Galușca $\frac{3}{4}$ cotă-parte și Larisei Vlas $\frac{1}{4}$ cotă-parte. (vol. I, f.d. 236-239)

Prin hotărârea Judecătoriei Soroca din 26 septembrie 2016 s-a admis acțiunea reclamantei Larisa Vlas.

S-a evacuat Nicolae Galușca și Tamara Cazacu din bunul imobil, casa de locuit individuală cu nr. cadastral 7866110.113.01, situată în s. Zastînca, r-nul Soroca.

S-a obligat Nicolae Galușca și Tamara Cazacu să înlăture obstacolele în folosirea de către Larisa Vlas a bunurilor imobile cu nr. cadastrale 7866110.113, 7866110.113.01, 7866110.113.02 și 7866110.113.03.

Acțiunea reconvențională a lui Nicolae Galușca către Larisa Vlas, intervenient accesoriu notarul public Radu Iulian și Primăria s. Zastînca, privind recunoașterea dreptului de proprietate, faptul acceptării succesiunii, recunoașterea nulă a

contractului de donație și anularea actului de retragere a vizei de reședință, precum și partajarea averii rămase după decesul soților Constantin Galușca și Clavdia Galușca s-a respins ca neîntemeiată, (vol. II, f.d. 64, 70-72).

La 02 noiembrie 2016 Nicolae Galușca a depus cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii primei instanțe, prin care a solicitat admiterea apelului, casarea hotărârii Judecătoria Soroca din 26 septembrie 2016, cu examinarea cauzei și emiterea unei noi hotărâri prin care auțiunea înaintată de către Larisa Vlas să fie respinsă ca nefondată. (vol. II, f.d. 80)

Totodată, apelantul a solicitat repunerea apelului în termen, pe motiv că începând cu 28 septembrie 2016 și până la 15 octombrie 2016 a fost internat în spital.

Prin încheierea Curții de Apel Bălți 01 decembrie 2016 s-a respins cererea apelantului Nicolae Galușca privind repunerea în termen a apelului și s-a restituit cererea de apel, ca depusă în afara termenului legal.

La 13 decembrie 2016, Nicolae Galușca a declarat recurs împotriva încheierii Curții de Apel Bălți 01 decembrie 2016, solicitând admiterea acestuia, casarea încheierii, cu repunerea în termen a cererii de apel, în conformitate cu prevederile art. 116 alin. (4) Codul de procedură civilă.

În motivarea recursului, recurentul a exprimat dezacordul cu încheierea contestată, invocând că instanța nu a elucidat toate circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei și a interpretat în mod eronat legea.

În acest sens, a menționat că, începând cu 28 septembrie 2016 și până la 15 octombrie 2016 a fost internat în spital, fapt confirmat prin extrasul medical anexat la dosar. Fiind externat a avut nevoie de timp pentru reabilitare, deoarece a suportat o intervenție chirurgicală și se deplasa cu dificultate, fiind și invalid de gr. II din copilărie.

Susține că a aflat despre faptul că reprezentantul său nu a declarat apel în termen abia la 01 noiembrie 2016, prezenta cerere de apel fiind întocmită de către un alt avocat.

Astfel, menționează că de la data când a aflat că reprezentantul său, avocatul Ion Gagi, nu a avut posibilitatea să declare apel, până la depunerea cererii de apel în instanță nu s-a scurs mai mult de 30 zile.

Conform prevederilor art. 425 Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la pronunțarea ei.

Din actele pricinii se constată cu certitudine că copia încheierii recurate din 01 decembrie 2016 a fost contestată cu recurs la 13 decembrie 2016, astfel, prin prisma art. 425 Codul de procedură civilă, completul Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul depus în termen.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3

judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins, cu menținerea încheierii instanței de apel din 01 decembrie 2016, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 427 lit. a) Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Din materialele dosarului rezultă că la 01 decembrie 2016, instanța de apel a respins cererea lui Nicolae Galușca privind repunerea în termenul de declarare a apelului, restituind cererea de apel.

La emiterea încheierii nominalizate instanța de apel și-a întemeiat concluziile pe prevederile art. 369 alin. (1) lit. b) Codul de procedură civilă.

Drept motiv pentru aplicarea acestor prevederi instanța de apel a reținut că circumstanțele invocate de către apelant precum că, începând cu 28 septembrie 2016 și până la 15 octombrie 2016 a fost internat în spital, nu demonstrează imposibilitatea apelantului de a depune apelul în termen, cu atât mai mult că înafara termenului de internare în spital, apelantul a dispus de suficient timp, și anume de încă 12 zile, pentru declararea în termen a apelului.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră încheierea instanței de apel întemeiată, bazată pe aprecierea justă a circumstanțelor de fapt și aplicarea corectă a normelor de drept procedural, din următoarele considerente

În conformitate cu art. 362 alin. (1) și (3) Codul de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel. Repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art. 116.

În conformitate cu art. 116 alin. (1) și (3) Codul de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului.

La caz, se constată că apelantul nu a prezentat careva probe temeinice în vederea motivării omiterii termenului de depunere a cererii apel.

În conformitate cu art. 369 alin. (1) lit. b) Codul de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Raportând la caz normele sus-citate și circumstanțele constatate, Colegiul conchide că concluzia instanței de apel privind depunerea apelului de către Nicolae Galușca în afara termenului legal este justificată.

Astfel, materialele dosarului atestă că la 26 septembrie 2016 instanța de fond a pronunțat dispozitivul hotărârii judecătorești (vol. II, f.d. 64) și tot la aceeași dată, conform recipiselor (vol. II, f.d. 65, 66), apelantul Nicolae Galușca și reprezentantul său, avocatul Ion Gagi, au luat cunoștință cu dispozitivul hotărârii.

Nicolae Galușca a declarat apel împotriva hotărârii Judecătoriei Soroca din 26 septembrie 2016 la 02 noiembrie 2016, pe când termenul de declarare a apelului a început să curgă de la 27 septembrie 2016 și a expirat la 26 octombrie 2016.

Prin urmare, apelantul-recurent urma să declare apel în termen de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, adică până la 26 octombrie 2016 inclusiv, fapt ce denotă că încheierea Curții de Apel Bălți din 01 decembrie 2016 este una legală și întemeiată.

Astfel, Colegiul reține că argumentul invocat de către recurentul Nicolae Galușca precum că, a fost în imposibilitate de a declara apelul în termen deoarece începând cu 28 septembrie 2016 și până la 15 octombrie 2016 a fost internat în spital, este neîntemeiat, or, după ce a fost externat, acesta a dispus de suficient timp pentru a depune cererea de apel în termenul prevăzut de lege.

Mai mult decât atât, în cadrul procesului civil reclamantul a beneficiat de asistență juridică, fiind reprezentat de avocatul Ion Gagi.

Prin urmare, la caz sunt relevante și prevederile art. 75 alin. (4) Codul de procedură civilă, în conformitate cu care, actele procedurale efectuate de reprezentant în limitele împuternicirilor sale sînt obligatorii pentru persoana reprezentată în măsura în care ele ar fi fost efectuate de ea însăși. Culpă reprezentantului este echivalentă culpei părții.

Astfel fiind, din materialele cauzei rezultă că prin mandatul seria MA nr. 0384245 din 05 septembrie 2014, avocatul Ion Gagi a fost împuternicit de către Nicolae Galușca să-i reprezinte interesele în instanța de judecată cu dreptul de a ataca hotărîrea judecătorească. (vol. I, f.d. 24)

Totodată, la ședința de judecată din 26 septembrie 2016 a fost prezent atât Nicolae Galușca cât și avocatul Ion Gagi. (vol. II, f.d. 48 verso, 53)

În conformitate cu art. 10 alin. (1) Codul de procedură civilă, sancțiunile procedurale sunt urmările nefavorabile, stabilite de normele de drept procedural civil, care survin pentru subiectul obligat în raport procedural în caz de neîndeplinire sau de îndeplinire defectuoasă a unui act de procedură, precum și în caz de exercitare abuzivă a unui drept procedural.

Sub acest aspect, instanța de recurs apreciază critic și argumentul recurentului precum că, a aflat abia la 01 noiembrie 2016 despre faptul că reprezentantul său nu a depus cererea de apel în termen, aceasta fiind întocmită de către un alt avocat.

Or, potrivit art. 56 alin. (3) Codul de procedură civilă, participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.

Articolul 61 alin. (1) Codul de procedură civilă, la fel, prevede că părțile sunt obligate să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. Instanța judecătorească pune capăt oricărui abuz de aceste drepturi dacă prin abuz se urmărește tergiversarea procesului sau inducerea sa în eroare.

În aceste condiții, este evident că Nicolae Galușca, având la cunoștință despre existența prezentului litigiu și examinarea lui, trebuia să întreprindă toate măsurile necesare de a proteja drepturile sale de acces la instanță.

Astfel, contrar celor menționate, Nicolae Galușca nu a dat dovadă de promptitudine în vederea exercitării căii de atac în termen.

Prin urmare, nu pot fi reținute argumentele recurentului privind omiterea termenului de declarare a apelului. Or, legislatorul expres a prevăzut că termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii.

Luând în considerație cele expuse, Colegiul reține că instanța de apel justificat a concluzionat asupra netemeinicii cererii privind repunerea în termenul de declarare a apelului.

Totodată, Colegiul relevă că soluția instanței de apel privind restituirea cererii de apel este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul prevederilor art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, având în vedere că ține de obligația apelantului de a lua măsurile necesare privind protejarea dreptului său de acces la instanță (Cauza *Van Harn vs Germania nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007*).

Astfel, Nicolae Galușca prin lege a fost obligat să respecte termenul legal de contestare a hotărârii cu apel în 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, potrivit art. 362 alin. (1) Codul de procedură civilă.

Instanța de recurs notează că Curtea de Apel Bălți corect a restituit cererea de apel declarată de Nicolae Galușca, deoarece apelantul a omis termenul legal de contestare a hotărârii judecătorești, iar motive întemeiate privind repunerea în termen a apelului nu s-au constatat.

În această privință, Colegiul, de asemenea, menționează că prin prisma jurisprudenței CEDO (Cauzele *Melnic vs Republica Moldova din 14 noiembrie 2006* și *Ceachir vs Republica Moldova din 15 ianuarie 2008*), neprezentarea de către instanța de judecată a motivelor pentru repunerea apelului în termen sau repunerea neîntemeiată în termenul de apel reprezintă o încălcare a dreptului intimatului la un proces echitabil garantat de art. 6 din CEDO.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că încheierea instanței de apel este întemeiată și legală, iar argumentele invocate de recurentul Nicolae

Galușca sunt neîntemeiate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și de a menține încheierea Curții de Apel Bălți din 01 decembrie 2016.

În conformitate cu art. 427 lit. a), art. 428 Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de Nicolae Galușca.

Se menține încheierea Curții de Apel Bălți din 01 decembrie 2016, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Larisa Vlas împotriva lui Nicolae Galușca și Tamara Cazacu, intervenienți accesorii Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei Soroca, cu privire la înlăturarea obstacolelor, evacuare și compensarea cheltuielilor de judecată și acțiunea reconvențională înaintată de Nicolae Galușca împotriva Larisei Vlas, intervenienți accesorii notarul public Radu Iulian și Primăria satului Zastînca, cu privire la recunoașterea nulității contractului de donație, anularea actului de retragere a vizei de reședință și partajarea averii succesoriale.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței,

Valentina Clevadî

judecători

Ion Druță

Dumitru Mardari